

Bestandsplan for elg, hjort og rådyr - 2020 til 2024!

Utarbeidet av: Grong Storvald hjortevilt, Juli 2020

Grong Storvald hjortevilt

Innhold

Bestandsplan for elg, hjort og rådyr!.....	3
1.0. Avtaleparter:.....	3
2.0. Bestandsplanperiode:	3
3.0. Bestandsplanområde:	3
4.0. Områdebeskrivelse:.....	4
5.0. Mål:	4
6.0. Rapporteringsrutiner:	9
7.0. Bestandsdata for elg:	10
7.1. Fellingsstatistikk:.....	10
7.2. Vekter elg	11
8.0. Bestandsdata for hjort og rådyr:	13
8.1. Hjort.....	13
8.2. Rådyr.....	14
9.0. Status:	17
9.1 Elg:	17
9.2. Hjort og rådyr:	18
10.0. Tildeling og avskyttingsplan:	19
11.0. Tiltak i planperioden:	22
12.0. Revisjon/oppsigelse av bestandsplanen:	24
13.0. Søknad om godkjenning av bestandsplanen:	25

Grong Storvald hjortevilt

Bestandsplan for elg, hjort og rådyr!

1.0. Avtaleparter:

Kommune: Grong kommune

Vald: Grong storvald hjortevilt

2.0. Bestandsplanperiode:

Bestandsplanen er utarbeidet for perioden : 2020 - 2024

3.0. Bestandsplanområde:

Grong storvald hjortevilt består av følgende vald:

NR.	Navn, elgvald	Areal i daa.			Valdansvarlig
		Tot. Areal		Tell. Elgar.	
1.	Lillefjell- Geitingdal	195 113		60 372	Terje Ness
2.	Namdal Bruk AS	236 198		196 060	Knut Berger
	Falmår*		62 784		Eva Kristin Grøndal
3.	Ulvig Kiær AS, Sandøldalen	190 068		116 174	Emil Robertsen
4.	Sagmo- Rosset	103 107		95 911	Elg Elstad
5.	Søndre Grong Storvald	183 542		130 217	Tor Jørgen Heggum
	Mediå-Ekkeseter **		65 000		Geir Espen Echer
	Gusli skog **		38 000		Gunnar Eliassen
	Seem, Formo, Heia **		57 000		Tor Jørgen Heggum
6.	Vestre Harran Utmarkslag	75 121		71 594	Arne Olav Aune
7.	Vestre Grong Grunneierlag	88 001		75 458	Ivar Grong
8.	Jørum-Bjerken	25 539		14 993	Jan Ivar Valskrå
Sum	Grong Storvald Hjortevilt	1 096 689		760 779	
* Inngår i Namdal Bruk AS					
** Inngår i Søndre Grong Storvald					

Tabell 1. Arealregnskap for Grong storvaldhjortevilt. Nytt areal beregnet av HINT i 2016.

Grong Storvald hjortevilt

4.0. Områdebeskrivelse:

Grong storvald hjortevilt er arealmessig identisk med Grong kommune, totalt drøyt 1000 km². Grong er en utpreget jord- og skogbrukskommune, som ligger på overgangen mellom midtre og indre Namdal i Nord-Trøndelag fylke. Landskapet preges av de to dalførene Namdalen og Sanddøldalen, med elvene Namsen og Sanddøla, som renner sammen i Grong (Mediå). Disse elvene har spilt en stor rolle i utformingen av landskap og jordsmonn.

Vegetasjonen er betinget av de geologiske og klimatiske forhold. Klimaet i Grong ligger på grensen mellom kystklima og innlandsklima, med relativt høy årsnedbør fordelt over mange nedbørsdøgn. Den frodigste skogsmarka finnes under den marine grense (165 m) og på de næringsrike kambro-silur-bergartene i Sanddøldalen. Over den marine grense har vi et mer variert jordsmonn, vekslende mellom morenemasser av ulik kvalitet, fjell og myr.

5.0. Mål:

5.1. Nasjonale målsettinger:

«Den nordiske høstingskulturen med sterk lokal medvirkning og forankring, gode jaktmuligheter og med kjøttressursen i fokus skal fortsatt være grunnpilaren i den framtidige forvaltningen av hjorteviltet. Strategiens visjon; ”Verdsatt lokalt, anerkjent globalt” symboliserer og understøtter dette” (sitat fra DN- rapport 8-2009: Strategi for forvaltning av hjortevilt).

I tillegg definerer strategien 5 konkrete mål:

1. Forvaltningen skal sikre livskraftige og sunne hjorteviltbestander, et rikt biologisk mangfold og naturens framtidige produksjon av varer og tjenester.
2. Forvaltningen skal ha bred samfunnsaksept og legitimitet.
3. Forvaltningen skal sikre samarbeid og samhandling mellom lokale, regionale og nasjonale aktører og med berørte sektorer.
4. Forvaltningen skal være basert på høy kompetanse på alle nivåer.
5. Forvaltningen skal stimulere til økt kvalitet og mangfold av opplevelser, tjenester og produkter.

Nedenfor gjentas de gamle nasjonale målsettingene vedrørende hjorteviltforvaltningen i Norge:

- Elgbestanden skal stabiliseres innenfor et nivå som til enhver tid vurderes som bærekraftig, både i forhold til bestandenes kvalitet og i forhold til virksomheten i andre samfunnssektorer.
- Elgbestanden skal ha en biologisk forsvarlig kjønns- og aldersstruktur og opprettholde sin naturlige genetiske variasjon.
- Elgbestanden skal ikke representere en trussel mot biologisk mangfold.
- Elgbestanden skal gi mest mulig stabil avkastning som grunnlag for en sunn økonomisk og rekreasjonsmessig utnytting.

Grong Storvald hjortevilt

- ☑ Forvaltningen av leveområdene gjennom annen arealbruk skal sikre elgens krav til kvalitet og både lokal og regional funksjonalitet i et langsiktig tidsperspektiv.
- ☑ Elgens helsetilstand skal opprettholdes på et høyt nivå.
- ☑ Det skal tilrettelegges for en effektiv beskatning av høy kvalitet, som både gir et godt tilbud av elgjakt til befolkningen og som minimaliserer konfliktene med andre brukere av jaktområdene.

De nasjonale målsettinger skal danne grunnlag for kommunens-, storvaldets- og valdenes målsettinger.

5.2. Kommunens målsettinger:

5.2.1. Grong kommunes overordnede målsetting for hjorteviltforvaltningen er:

- a) Livskraftige og sunne hjorteviltbestander av elg, hjort og rådyr på et bærekraftig nivå, både i forhold til beiteproduksjon, naturens mangfold og virksomhet i andre sektorer.
- b) Minimere andelen hjortevilt som blir påkjørt på vei og jernbane.
- c) Høyest mulig jaktutbytte i forhold til bestandenes størrelse.
- d) En rasjonell og funksjonell hjorteviltforvaltning i samarbeid med Grong storvald.
- e) Økt interkommunalt samarbeid for å få en mer enhetlig forståelse og målsetting for hjorteviltforvaltninga i elgens årsleveområder.
- f) Å organisere en kommunal ettersøksordning som kan bistå jaktlagene ved behov under ordinær jakt, for å øke oppklaringsprosenten ved ettersøk.

5.2.2. Generelle føringer:

- a) Grong Storvald skal rette seg etter Grong kommunes overordnede målsetting for hjorteviltforvaltningen jfr. hjorteviltforskrifta § 19.
- b) Det skal tilstrebes måloppnåelse av storvaldets egne fastsatte plankrav til avskytning og en enhetlig avskytningsplan for elg for alle valdene. Videreføring av eksisterende metodikk for å beregne kjønnsbalansen.
- c) Sette målsettinger for hjorte- og rådyrbestandene og jakta på disse innen storvaldet, og tildele hjort etter hvor den holder til i kommunen.
- d) Avskytningsplanen skal videre bygge på vurderinger omkring
  - Bestandens sunnhet, bestandssituasjon og utviklingstrender. Ha en biologisk optimal kjønnsfordeling, og registrere og følge med at vektutviklingen i elgbestanden er stabil.
  - Beitenes bæreevne og skogskader
  - Irregulær avgang. Komme frem til en fordelingsnøkkel som hensyntar den store andelen påkjørt elg, hvorav en del av elgen er trekkelg fra andre kommuner.
  - Rovdyr

Grong Storvald hjortevilt

- e) Grong storvalds bestandsplan for hjortevilt skal styrke mulighetene for samjakt og allmennhetens tilgang til utmarka i den tiden jakta pågår.
- f) Storvaldet skal levere oversikt over tildelinger, valdansvarlige og jakledere for alle jaktfelt i god tid før jakta jmf. forskrift for utøvelse av jakt, felling og fangst av 2002 § 26a.
- g) Storvaldet skal rapportere avskytingstall av alle hjorteviltartene og elgvekter til kommunen innen 2 uker etter jaktas slutt jmf. § 25.
- h) Jaktledere/valdansvarlige for de enkelte jaktfelt skal levere Sett elg/hjort-skjema og elgkjever til kommunens ansvarlige innen 10 dager etter jaktas slutt.

5.2.3. Fellingsavgiftene følger til en hver tid DN's øvre fastsatte rammer.

5.2.4. Grong kommune skal bistå Grong storvald ved utarbeidelse av kart med jaktfelt og valdgrenser.

(Målsettinger og føringer ovenfor er sakset fra Formannskapsmøte den 7. februar 2013, sak 10/13).

5.3. Storvaldets målsettinger - hovedmål:

1. Etablere og stabilisere en elgstammen innenfor Grong storvald hjortevilts grenser (Grong kommune) som tåler et totalt årlig uttak (jakt + irregulær avgang) på mellom 250 og 300 dyr (minimum 200 dyr gjennom jakt). På sikt prøver man å øke antallet gjennom jakt og redusere antallet pga. irregulær avgang.
2. Videreføre en fleksibel elgforvaltning innen Grong Storvald hjortevilt (Grong kommune), med et visst rom for ulik statusbeskrivelse av elgstammen, målsetting med stammen og da nødvendigvis ulik avskytingspolitikk og avskytingsplan. Dette for at det enkelte elgvald skal føle at de får gjennomslag for sine meninger, ønsker og målsettinger i forvaltningen av elgen. Dog kan ikke ulikhetene bli for store.
3. Tilstrebe en biologisk optimal kjønnsfordeling i elgstammen i Grong.
4. Redusere irregulær avgang av elg, med hovedfokus på påkjørsler på jernbane og vei.

5.3.1. Storvaldets delmål:

- Etablere en finansieringsordning for den lokale elgforvaltningen i kommunen.
- Jobbe for at rettighetshaverne i Grong skal få så frie muligheter som mulig i forhold til å skape økte næringsinntekter med bakgrunn i elgresursen. Dette blant annet gjennom en permanent utvidelse av jakttida for elg i Grong.

Grong Storvald hjortevilt

Begrunnelse for målsettingene:

Hovedmål 1.:

Med dagens kunnskap og viten om elgstammen i Grong, mener Grong storvald hjortevilt at man kan forsvare å ha en elgstamme på et nivå som tåler et totalt uttak på mellom 230 og 300 dyr, slik vi har hatt de siste årene (**2014**: 221 jakt og 25 irregulær avgang = tot. 246 dyr. **2015**: 233 jakt og 46 irregulær avgang = tot. 279 dyr. **2016**: 224 jakt og 105 irregulær avgang = tot. 329 dyr. . **2017**: 227 jakt og 50 irregulær avgang = tot. 277 dyr. . **2018**: 181 jakt og 105 irregulær avgang = tot. 286 dyr. . **2019**: 173 jakt og 60 irregulær avgang = tot. 233 dyr. Dette viser en liten nedgang i stammen, noe Storvaldet må ta med videre i forvaltningen av elgstammen.

Storvald/valdene har fortsatt fokus på:

- ✚ Størrelsen på irregulær avgang, med hovedfokus på påkjørsler på jernbane og vei.
- ✚ Elgbeitesituasjonen.
- ✚ Beiteskader på gran slik skogbruket og enkelte elgvald hevder.

Hovedmål 2.:

Grong storvald hjortevilt ønsker å videreføre og oppmuntre til en fleksibel elgforvaltning i kommunen. De ulike valdene kan ha ulik status for elgbestanden i sitt område, målsettingene for stammen kan variere noe og tiltakene (avskytingsplanen) vil nødvendigvis bli litt forskjellig fra vald til vald. Det er viktig at valdene føler at deres ønsker blir hørt i forvaltningen av elgen.

Hovedmål 3.:

En optimal kjønnsfordeling i elgstammen er viktig for å holde produksjonen av elg oppe. Naturlig blir det født ca. 52%/48% i favør av oksekalver. Uttaket gjennom jakt bør være tilnærmet det samme som den naturlige tilveksten. Grong storvald hjortevilt har i sin avskytingsavtale satt at man for storvaldet maks kan skyte 60% handyr 1½ år og eldre.

Hovedmål 4.:

Som beskrevet i punkt 7.3. i bestandsplanen, er irregulær avgang på elg alt for høy i Grong kommune. Særlig ille er påkjørslene på jernbanen. Både Grong kommune og Nord Trøndelag fylkeskommune (fylkesmannens miljøvernnavdeling) har de senere årene jobbet iherdig med tiltak, særlig langs vei. Dette arbeidet støtter Grong Storvald hjortevilt fult ut. Påkjørslene er forbundet med skader på mennesker, store skader og lidelser for elgen og store økonomiske kostnader. Det blir feil at et så stort antall elg blir ”tatt” ut på denne måten. Disse ressursene burde vært høstet på en annen måte. Gjennom en noe mindre elgstamme og rydding langs vei og jernbane, vil forhåpentligvis irregulær avgang gå ned.

Et litt nytt moment i diskusjonen rundt irregulær avgang på elg er den økende bjørnестammen vi mener å ha i kommunen. At bjørn tar elg er ikke noe nytt og med flere bjørner så blir flere elger tatt. Dette må vi ha et visst fokus på.

Grong Storvald hjortevilt

Delmål 1:

Rettighetshavernes økte engasjement i den lokale elgforvaltningen i kommunen, blant annet gjennom etableringen av Grong storvald hjortevilt, medfører mer arbeid og økte utgifter for rettighetshaverne. Målet er å gjøre rettighetshaverne økonomisk i stand til å ta denne jobben og dette ansvaret. Derfor må en ny modell for finansiering av disse oppgavene på plass.

Tema har vært drøftet flere ganger og flere forslag til finansiering er lagt fram, både for administrasjonen i Grong kommune og HU, uten at vi foreløpig har kommet fram til noen endelig løsning. Grong Storvald hjortevilt vil fortsatt jobbe med denne saken.

Delmål 2:

Grong storvald hjortevilt ønsker å bidra til å legge forholdene til rette for økt næringsinntekt med basis i elgressursen i kommunen. Gjennom en lang jaktperiode vil rettighetshaverne kunne selge flere jaktperioder, de vil ha bedre tid til å ta ut de dyrene som forvaltningsmessig skal ut og man kan i større grad jakte effektivt når dyrene er i de respektive jaktområdene. Med den rel. nye forskriften om ny jakttid på elg på plass, kan man si at dette nålet langt på vei er oppnådd.

Grong Storvald hjortevilt

6.0. Rapporteringsrutiner:

	Grong kommune	Grong storvald	Kommentar
Før jakta			
Skaffe oppdatert oversikt over jaktfelt/jaktledere		X	
Skrive og sende infobrev til jaktlederne	X		
Sende ut sett elg/hjort skjema	X		
Etablere avtale med kjevekontrollører og sende ut instruks til jaktlederne.	X		
Skaffe og sende ut kjevelapper	X		
Etter jakta			
Innsamling sett elg		X	
Kontroll av kjever	X		
Kontroll og godkjenning av Sett/skutt elg og vekter lagt inn på www.settogskutt.no som rapportering til kommunen		X	
Fellingsavgift til kommunen		X	

Tabell 2. Ansvarsfordeling/rapporteringsrutiner

Grong Storvald hjortevilt

7.0. Bestandsdata for elg:

All data angående hjorteviltstatistikk blir i dag registrert på hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no). Gå derfor dit for å få oversikt over dataene for Grong, men også data for andre kommuner/regioner.

7.1. Fellingsstatistikk:

Fellingsstatistikken

År	Oksekalv	Kukalv	Okse 1 ½ år	Ku 1 ½ år	Okse 2 ½ år og eldre	Ku 2 ½ år og eldre	Sum felte elg
2016	37	33	37	25	49	35	216
2017	33	40	32	30	63	29	227
2018	25	28	28	13	53	34	181
2019	28	31	22	13	53	22	173

Tabell 3. Felte elg i Grong 2016-2019

År	Prosent felt hannkalv	Prosent felt hunnkalv	Prosent felt hanner 1 ½ år	Prosent felt hunner 1 ½ år	Prosent felt hanner eldre	Prosent felt hunner eldre	Antall felte dyr
2016	14,29	17,41	17,41	12,5	22,77	15,63	224
2017	14,54	16,3	14,98	11,89	27,75	14,54	227
2018	13,81	15,47	15,47	7,18	29,28	18,78	181
2019	16,18	17,92	12,72	9,83	30,64	12,72	173

Tabell 4. Prosentvis avskyting felte elg Grong 2016-2019

Grong Storvald hjortevilt

Fellingsprosent og krav 2017-2019		
Klasse dyr	Fellingsprosent	Krav fellingsprosent
Kalv	31,40666667	Minimum 25%
Kalv og ungdyr 1,5 år	55,43	Minimum 60%
Hannedyr 1,5 år og eldre	63,4	Maksimum 55
Ku 2,5 år og eldre	15,34666667	Maksimum 15

Tabell 5. Fellingsprosent og krav til fellingsprosent 2017-2019

7.2. Vekter elg

Vektene for elg i Grong har de 3 siste årene vært stabile, med unntak av 2018 da hannkalver var markant lettere.

År	Hannkalv snittvekt	Hannkalv antall	Hunnkalv snittvekt	Hunnkalv antall
2016	64,06	35	52	30
2017	69,83	23	55,55	29
2018	56,04	26	56,44	27
2019	62,2	25	68,27	29

Tabell 6. vekter elgkalver Grong (2016-2019), tallene er hentet fra Naturdata.

År	Hannedyr 1 ½ år snittvekt	Hannedyr 1 ½ år antall	Hunnedyr 1 ½ år snittvekt	Hunnedyr 1 ½ år antall
2016	127,77	35	122,92	24
2017	125,48	25	118,05	20
2018	130,85	26	122,63	16

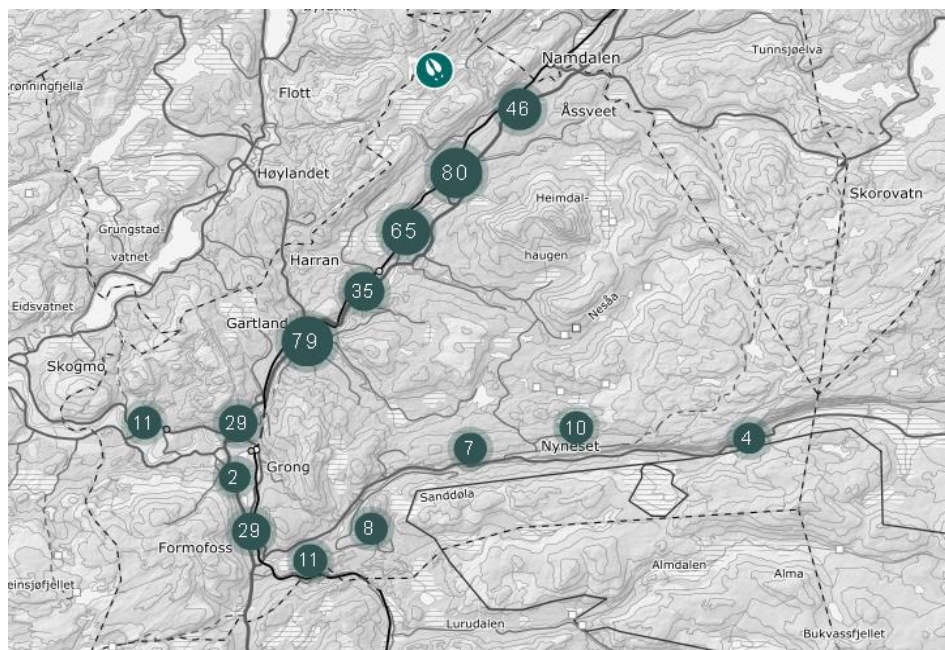
Grong Storvald hjortevilt

2019	126,5	19	121,6	15
------	-------	----	-------	----

Tabell 7. Vekter ungdyr 1.5 år Grong (2016-2019), tallene er hentet fra Naturdata.

7.3. Irregulær avgang av elg:

Irregulær avgang av elg ligger registrert på www.hjorteviltregisteret.no. Alle innrapporterte dyr blir kartfestet, noe vi ser eksempel på nedenfor. I all hovedsak blir elgen påkjørt på toglinja. Så og si hele strekningen mellom Mediå og grensa mot Namsskogan kommune er representert (se kartet nedenfor).

Figur 1. Irregulær avgang av elg, rådyr og hjort i Grong i perioden 1. januar 2016 til 21.juli 2018. Kilde: Hjorteviltregisteret

Grong Storvald hjortevilt

Grong Storvald hjortevilt har de senere år, tatt innover seg at vi har en meget stor irregulær avgang av elg i Grong (hovedsakelig påkjørsler på jernbane og vei – se punkt 7.4, figur 1.). Vi vektlegger derfor irregulær avgang i forvaltningen og tildelingen av elg.

8.0. Bestandsdata for hjort og rådyr:

Ingen av elgvaldene i Grong Storvald hjortevilt har særlig sterke føringer verken for hjortebestanden eller rådyrbestanden. Hjorten betraktes mest som en liten bonus, hvis den dukker opp, mens rådyret blir jaktet på av ”spesielt” interesserte elgjegere og dedikerte rådyrjegere.

8.1. Hjort

Alle valdene ønsker å ha tildelt noen hjorter, slik at de kan felle hjort hvis muligheten byr seg. Signalene fra valdene peker i retning av at hjortebestanden er økende, i alle fall i enkelte områder. Det gir vel også avskytingen det siste året signaler om.

Nedenfor ser vi hjorteavskytingen i Grong i perioden 2016 til 2020:

År	Tildelt totalt	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr 1 ½ år	Felt hunndyr 1 ½ år	Felt hanndyr eldre	Felt hunndyr eldre	Felt totalt	Fellingsprosent
2016	21	0	0	5	1	2	0	8	38,1
2017	26	0	0	0	1	3	1	5	19,23
2018	26	1	1	3	0	4	1	10	38,46
2019	26	0	0	2	0	5	0	7	26,92

Tabell 8. Viser avskyting av hjort pr. år i Grong Storvald hjortevilt i perioden 2016 – 2019.

Det felles relativt få hjorter pr. år i Grong kommune. Elgvaldene og jegerne tar hjorten som en bonus, uten at det er satt spesielle krav til uttaket av hjort. En viss økning i avskytingen har vi sett de siste årene.

Grong Storvald hjortevilt

8.2. Rådyr

I skrivende stund er det fortsatt litt uklart hvor rådyret hører hjemme i den lokale forvaltningen i Grong. Vi har prøvd og overføre forvaltningen til elgvaldene (tidligere lå forvaltningen hos utmarkslagene/grunneierlagene), mens den næringsmessige delen fortsatt ligger hos utmakslagene/grunneierlagene. Her har rettighetshaverne i Grong fortsatt en del å ta tak i.

Rådyret har på mange måter vært et ”stebarn” i hjorteviltforvaltningen i Grong. Ingen av elgvaldene signaliserer i kommende bestandsplanperiode noen aktiv forvaltning av rådyrstammen.

8.2.1. Avskyting av rådyr i Grong:

Nedenfor har vi en oversikt over avskytingen på rådyr pr. år i perioden 2016 til 2019.

År	Tildelt totalt	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr eldre	Felt hunndyr eldre	Felt totalt	Fellingsprosent
2016	Fri	3	3	16	3	25	0
2017	Fri	5	5	8	6	24	0
2018	Fri	6	6	8	4	24	0
2019	Fri	4	8	11	12	35	0

Tabell 9. Avskyting av rådyr i Grong 2016-2019

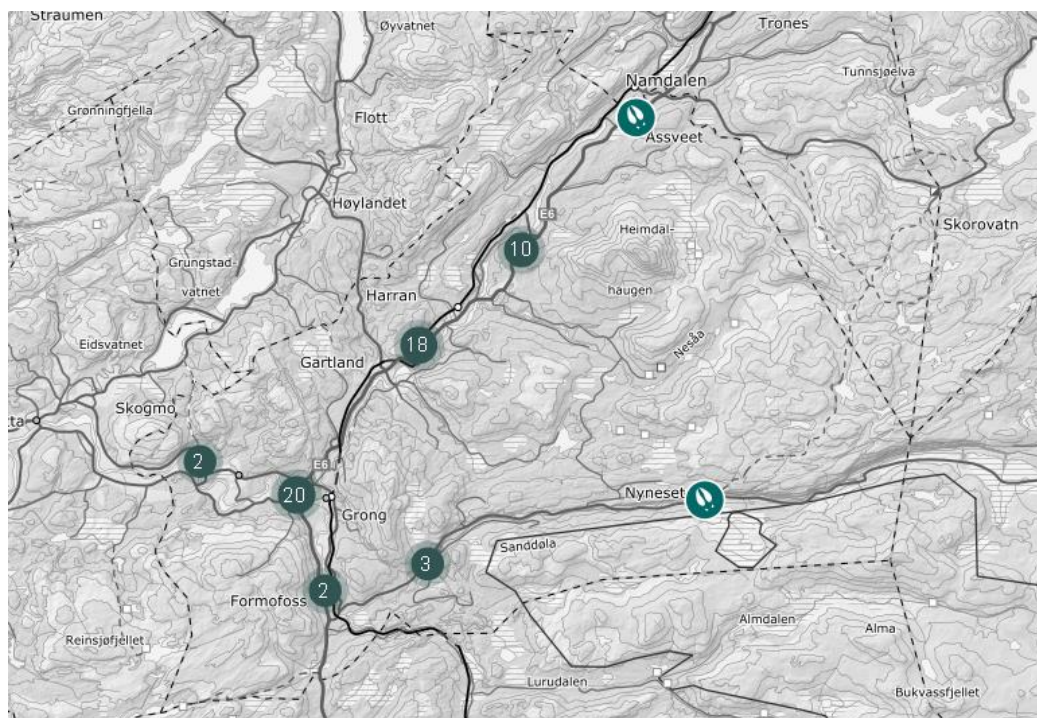
Tabellen ovenfor viser avskytingen av rådyr pr. år i Grong i perioden 2016 til 2020. Grong kommune har i mange år praktisert ”fri” tildeling av rådyr. Noen rettet avskyting på rådyr er ikke innført i Grong. Hvis avskytingstallene sier noe om bestandstørrelsen så tyder det på at vi har mere rådyr de siste par årene enn tidligere år. Vintrene har nok en del å si for rådyrbestanden og det samme har gaupebestanden. Harde vintre og mye gaupe tilsier mindre rådyr og motsatt.

8.2.2. Irregulær avgang av rådyr:

De siste årene har påkjøring av rådyr steget. Dette gjenspeiler sikkert en større bestand av rådyr de siste 2-3 årene, noe også avskytingen viser. Det er påkjørsel av bil som er den dominerende årsaken, men også tog begynner å gjøre seg gjeldende. Med en avgang på mellom 15 og 20 dyr pr. år, er dette omtrent det samme antall som blir skutt under jakt de siste årene med unntak av 2019 da det ble skutt 35 dyr.

Grong Storvald hjortevilt

Figur 2. Irregulær avgang av rådyr i Grong
Irregulær avgang av rådyr i Grong fra 2016-2020.

8.2.3. Videre forvaltning av rådyr

Ingen av elgvaldene har gitt signaler om at man ønsker en mer aktiv forvaltning av rådyret i kommende bestandsplanperiode. Rådyrbestanden reguleres i stor grad av snøvintrene og gaupebestanden. For tiden ser det ut til at vi har en større rådyrstamme enn hva vi har hatt på en del år. Det kan forventes at interessen for både rådyrjakt og rådyrforvaltning øker med økt rådyrbestand. Dette medfører at rådyrbestanden må overvåkes i litt større grad enn hva som har vært tilfelle tidligere år.

Grong Storvald hjortevilt

Forvaltningen av rådyrbestanden bør ligge på rettighetshaverne gjennom Grong Storvald hjortevilt. Salg av fellingsretter på rådyr fortsetter å ligge på utmarkslagene/grunneierlagene inntil videre.

8.2.4. Tildeling av rådyr

Tildeling av rådyr utføres av Grong Storvald hjortevilt.

Rådyret har sitt eget kapittel i bestandsplan for hjortevilt 2020 – 2024 (se punkt 8.2.). Der er det redegjort for rådyrets status i Grong.

På vegne av rettighetshaverne i Grong, søkes det med dette om kvotefri rådyrjakt i Grong fra og med 2020. Det søkes for hele Grong Storvald hjortevilt. Det henvises til § 20 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, hvor vi mener at Grong Storvald hjortevilt oppfyller alle krav som kreves for tildeling av kvotefri rådyrjakt.

Grong Storvald hjortevilt

9.0. Status:

9.1 Elg:

9.1.1 Avskyting/felling:

Avskytinga av elg i Grong har siste planperioden 2017 – 2019 hatt en negativ trend (se tabell 4). Storvaldet har derfor redusert kvoten for kommende planperiode fra en årlig tildeling på 288 dyr (2017-2019) til en årlig tildeling på 220 dyr (2020-2024).

Tabell 4. viser avskytingsresultatet for siste planperiode (2017-2019). GSH har hatt litt for høy avskytning på eldre okser, samt har litt høy prosent avskytning på ku i forhold til avskytningsplanen.

9.1.2. Vektutvikling på kalv og 1 ½ årig elg felt i Grong:

Tabell 5 viser vektutviklingen på kalv og 1 ½ årig ku og okse i Grong fra 2016-2020. Utviklingen i kalvevekter er rundt normalen, med unntak av 2019 som var et år med særdeles høye kalvevekter for kukalver og 2017 hvor oksekalver hadde høy vekt.

Vektutviklingen hos 1 ½ årige dyr er ganske lik mellom kjønnene. Vektene for okse 1,5 år er mellom 125-130 kg og ku 1,5 år er mellom 118-121 kg.

9.1.3. Sett-elg:

Alt sett-elg materiale ligger nå på www.hjorteviltregisteret.no.

Sett ku pr. okse sier noe om sjansen for at kyrne blir paret av store okser til riktig tid. Det må ikke bli for mange kyr pr. okse. Det ideelle er ca. 2 kyr pr. okse. I Grong er sett ku pr. okse i overkant av 2.

Det at kalv pr. ku går litt ned, kan være et signal om at produksjonen i stammen går litt ned. Dette er en faktor vi må ha fokus på i kommende planperiode.

Grong Storvald hjortevilt

9.1.4. Irregulær avgang:

Data for irregulær avgang av hjortedyr ligger inne på www.hjorteviltregisteret.no. Kart med grov oversikt over påkjørsler finner man i figur 1 og 2. Påkjørslene skjer i hovedsak på jernbanen og fordeler seg jevnt utover kommunen.

Mye er gjort de siste årene for å redusere påkjørslene på vei og jernbane. Rydding langs vei ser ut til å virke. Der har påkjørslene blitt mye mindre de siste vinterene, mens på jernbanen kjøres det fortsatt på et stort antall elg. En av de aller største utfordringene i elgforvaltningen i Grong, er å få redusert den irregulære avgangen (hovedsaklig påkjørsler på jernbane) i større grad.

Irregulær avgang av elg må også tas med når man vurderer hvor stor uttaket fra elgstammen skal /kan være. Vi viser derfor total avgang av elg i Grong i tabell 8. Grong storvald hjortevilt, sammen med kommunen og andre, må prøve å gjøre noe for å endre denne situasjonen. Mye er sagt om denne situasjonen og flere tiltak er forsøkt. Uansett så må vi bli bedre på dette, for dagens situasjon er uverdigg både for forvaltningen og elgen.

9.1.5. Skog og beite:

Avvirkningen av skog i Grong går ned og elgen må finne beiter på andre områder enn hogstflater. En stor andel av elgmaten produseres på hogstflatene og man kan fort ane at elgmatproduksjonen i Grong vil gå ned når antall hogstflater (avvirket areal) reduseres. Nå skal også sies at det produserer elgmat på andre areal enn på hogstflatene, så bildet er nok ganske sammensatt.

Uansett så får vi fra skogbrukshold, og enkelte elgvald, meldinger om økende grad av beiting på granplanter. Dette er nok et signal om at vi har et missforhold mellom elgstammen og mattilgangen i de områdene.

Uansett er det viktig at vi følger med utviklingen, og at vi allerede nå ser på hvilke muligheter vi har for å evt. øke produksjonen av elgmat, til tross for nedgangen i avvirkning av skog.

9.2. Hjort og rådyr:

Grong Storvald hjortevilt har ingen spesielle forvaltningsgrep når det gjelder hjort. Hjortestammen utvikler seg naturlig og foreløpig er det en rel. liten stamme av hjort i Grong, men flere elgvald signaliserer en økning i hjortestammen i deres områder. Tabell 7. viser avskytingen av hjort i

Grong Storvald hjortevilt

Grong i perioden 2016 – 2019. Avskytingen har vært relativt stabil (7-10 dyr). Ved en økende interesse for hjortejakt, vil det mest trolig skytes mer hjort i Grong da stammen øker.

Litt uærbødig sagt blir rådyret forvaltet i stor grad av snøvintrene og av gaupa. I tabell 8. ser vi avskytingen av rådyr i Grong i perioden 2016 – 2019. Avskytingen har vært særdeles høy i 2019 (felt 35 dyr) og 2016-2018 (felt 24-25 dyr) til Grong å være.

Ingen av elgvaldene har pr. i dag noen aktiv rådyrforvaltning. Inntil videre vil rådyrstammen i Grong bli fulgt med av rettighetshaverne. Det søkes om kvotefri rådyrjakt i Grong fra og med 2020, i regi av Grong Storvald hjortevilt.

Grong Storvald hjortevilt

10.0. Tildeling og avskytningsplan:

Nedenfor følger ønskene fra elgvaldene når det gjelder tildeling av elg og hjort for kommende planperiode (2020 – 2024) og det enkelte elgvald sine krav i lokal avskytningsplan.

	Vald	kalv +1½ åring	kalv	ku 2½ år + eldre	handyr 1½ år + eldre	Ønske	
						Ant. Dyr	
						Elg	Hjort
1.	Lillefjell - Geitingdal					30	3
2.	Namdal Bruk AS	min 60 %		max 12 %	max 60 %***	215	30
	Statskog, Folmer *						
3.	Ulvig Kiær, Sanddølådalen	min 60 %		max 12 %	max 60 %	215	23
4.	Sagmo - Rosset	min 60 %		max 12 %	max 60 %	180	13
5.	Søndre Grong storvald					225	15
	Mediå - Ekkerseier **						
	Gusli skog **						
	Seem, Formo, Heia **						
6.	Vesterte Harran utm.lag	min 60 %		max 12 %	max 60 %	105	8
7.	Vestre Grong gr.lag	min 60 %		max 12%	max 60 %	100	20
8.	Jørum - Bjerken	min 60 %		max 12%	max 60 %	30	5
Sum for planperioden 2020 - 2024						1100	117

Tabell 10. Årlig ønske/tildeling i planperioden

220   23,4

* Ligger inn under Namdal Bruk AS

** Ligger inn under Søndre Grong storvald

*** Knut foreslår at kalvene skal være med i regnestykket

Grong Storvald hjortevilt

10.1. Årlig ramme for tildeling i planperioden 2020-2024 fra Grong kommune: Ønske fra Grong Storvald hjortevilt:

År	Ramme/tildeling	
	Elg	Hjort
2020	220	23,4
2021	220	23,4
2022	220	23,4
2023	220	23,4
2024	220	23,4
Sum	1100	117

Tabell 13. Ønske om Ramme/tildeling av elg og hjort fra Grong kommune til GSH for bestandsplanperiode 6, dvs. 2020 - 2024

Grong Storvald hjortevilt ber om at fellingsrettene som storvaldet får av kommunen, betraktes som en ramme for hva som kan felles. Endelig tildeling blir gjort av Grong Storvald hjortevilt, i samråd med valdene, for hvert enkelt år i bestandsplanperioden.

Grong Storvald hjortevilt har erkjent etter å ha gjennomført fem bestandsplanperioder (Periode 1. 2004 – 2006, Periode 2. 2007 – 2009, Periode 3. 2010 – 2012, Periode 4. 2013 – 2016 og Periode 5. (2017-2020), at det er krevende og sette tall på tildelingen for fem år fram i tid. En femårig ytre ramme fra kommunen, som vurderes hvert år av de som sitter nærmest elgskogen (Grong Storvald hjortevilt og elgvaldene), blir en riktigere og mer smidig måte å gjøre det på. På dette viset kan vi også bedre justere for irregulær avgang og andre uforutsette forhold. Da vi også har en relativt lav årlig tildeling av elg, ønsker vi at kvoten kan reguleres ettersom elgstammen regulerer seg.

Inntil 35% av dyr som ikke er felt i et år kan overføres og felles i påfølgende år. Denne kvoten administreres av Grong Storvald hjortevilt og tildeles etter elgvaldenes behov og ønske og en faglig vurdering fra Grong Storvald hjortevilt.

10.2. Avskytingsplan for Grong storvald hjortevilt:

1. Avskytingen av **kalver og 1½ - åringer** legges opp til totalt å bli **minst 60%** av totalt felt elg innen storvaldet i planperioden. **Kalv** bør utgjøre **minst 25%** av den totalt felte kvote i storvaldet (bestandsplanområdet).

Grong Storvald hjortevilt

2. Beskatningen av **kyr 2½ år og eldre** må ikke overstige 12% av felt kvote for storvaldet i planperioden.
3. **Kalveførende ku** må ikke felles fra kalven. Dersom kua felles ved et uhell, må også kalven felles så fremt det er ledig kvote.
4. Felling av **hanndyr 1½ år og eldre**, må ikke overstige **60%** av felte eldre dyr (1½ år og eldre) for storvaldet i avtaleperioden. Kalv inkluderes i statistikk over felte elg, der kjønnsfordeling regnes til 50/50.
5. Ved endrede forutsetninger i forbindelse med avtalen, kan kommunen bestemme at avtalen skal revideres, etter å ha innhentet uttalelse fra grunneierne/jaktrettshaverne.

10.3. Begrunnelse for rammene for avskytingsplanen:

1. Grong storvald hjortevilt er av den oppfatning at en stor andel av elguttaket bør bestå av uproduktive dyr (ungdyr 1½ år og kalv). Dette for å opprettholde en god produksjon i elgstammen og fordi dette er en dyregruppe som utgjør en stor andel av den totale stammen. Uttak fra denne gruppen (særlig av kalv) vil gjøre det ”lettere” å holde en stabil elgstamme over tid.
2. For ikke å ta ut en for stor del av produktive dyr, velger man å holde andelen kyr 2 ½ år og eldre på max 12 %. En voksenkuprocent på 12% gir signaler om at man ønsker å beholde en god elgstamme i Grong. Irregulær avgang er stor, og belaster eldre kyr i stor grad. Irregulær avgang er en del av det totale uttaket av elg i Grong, noe som gjør at eldreprosenten blir høy selv med maks 12 % av felte dyr i Planen.
3. ”Human” jakt er en selvfølge, og derfor skal ikke kalveførende ku felles fra kalven.
4. Hanndyrprosenten er økt fra 55% til 60% med bakgrunn i at vi ser det som forvaltningsmessig riktig å skyte mindre ku, og mer hanndyr 1,5 år og eldre. I enkelte områder av storvaldet er fordelingen okse/ku skeivfordelt i favør okse. Enkelte områder har fredet mellomokser, for å hele tiden ha en stabil stamme av store okser.

11.0. Tiltak i planperioden:

Grong Storvald hjortevilt

Grong storvald hjortevilt ser det som naturlig at storvaldet etter hvert tar ansvaret for en del ”fellesoppgaver” innenfor hjorteviltforvaltningen i kommunen. Mye av det lokale arbeidet i valdene er det naturlig at valdene selv tar ansvar for. I tillegg hviler fortsatt en del overordna ansvar på kommunen.

En **hovedforutsetting** for at Grong Storvald hjortevilt skal kunne drives som i dag og evt. ta over flere oppgaver, er at man finner en tilfredsstillende finansiering av arbeidet i Grong Storvald hjortevilt. Dette vil være **hovedutfordringen** i tiden som kommer.

Grong Storvald hjortevilt vil i tillegg konsentrere seg om følgende fire hovedtiltak (andre tiltak vil kunne komme etter hvert som ”veien” blir oppgått):

1. Informasjon

- a. Arrangere informasjonsmøte på våren – ”**tildelingsmøte**” for valdene.
- b. Arrangere informasjonsmøte før elgjakta – **jaktledermøte**. Dette primært for å kunne nå ut med viktig informasjon til de som sitter med fingeren på avtrekkeren. De vil alltid være viktige personer i elgforvaltninga i kommunen. Men også for å kunne få tilbakemelding fra jegerne på hvordan de synes elgforvaltninga i kommunen er.
- c. Arrangere informasjonsmøte etter elgjakta – **evalueringmøte** for valdene. Dette for å presentere status for siste års jakt, hvordan avskytinga ligger i forhold til målene/kravene i planen og for en toveis kommunikasjon mellom storvaldet og dets medlemmer.

NB! En praktisk tilnærming kan føre til at noen av disse møtene kan slås sammen.

2. Lokal ”forskning” – kartlegging/registrering av elgstammen

- a. Grong storvald hjortevilt ønsker å utvikle et enkelt registreringskjema hvor enkelte observasjoner systematisk blir notert ned av jaktlederne/jegerne. Dette vil kunne gi oss relative tall, for noen enkle konkrete forhold, hvor vi kan se evt. endringer fra år til år. Dette kan være:
  - i. Elgbeitesituasjonen i et gitt område – hvordan er matfatet til elgen?
  - ii. Beiteskadesituasjonen i området – er det lite, noe eller mye beiteskader?
  - iii. Kreve at alle valdene veier all elg som blir felt og fører vektene inn på www.settogskutt.no. Etter hvert vil Grong Storvald hjortevilt kunne se på vektutviklingen av elgen i Grong.
  - iv. Andre registreringer etter behov.....

3. Støtte arbeidet som allerede gjøres i forhold til å begrense irregulær avgang av elg

Grong Storvald hjortevilt

a. Sammen med Grong kommune, FM og evt. andre, prøve å bidra med:

i. Rydding langs vei og jernbane

ii. Trække/rydde elgveier på vinteren

iii. Gjennom å stenge adkomst (ulike former for gjerder) eller å legge ut mat – få elgen til ikke å trekke ned til vei/jernbane.

4. Annet

a. Bidra til å videreføre arbeidet med ettersøksringen i Grong.

b. Kartlegge og klargjøre grensene for elgvaldene (jaktfeltene) og digitalisere disse slik at de kan brukes både av GSH, Grong kommune, elgvaldene (rettighetshaverne) og jegerne.

Grong Storvald hjortevilt

12.0. Revisjon/oppsigelse av bestandsplanen:

Kommunen kan allerede etter 1. avtaleår vurdere om intensjonene i bestandsplanen er oppfylt, inkludert årlig avskyting og rammer for avskytingen. Kommunen kan da si opp avtalen dersom det er vesentlige avvik fra planen. Ved vesentlige uforutsette endringer i bestanden i området i løpet av planperioden, kan kommunen også vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse.

Dersom bestandsplanen ikke er oppfylt etter avtaleperioden, bør avvikene diskuteres og kunne begrunnes for evt. fornyelse av bestandsplanen.

Ved oppsigelse av avtalen, vil elgtildelingen for bestandsplanområdet bli gjort etter hjorteviltforskriftens paragraf 15, dvs. at kvoten tildeles etter følgende alternativ:

1. Kalv (½ år), voksne hanndyr (1½ år og eldre) og frie dyr
2. Kalv (½ år), voksne hunddyr (1½ år og eldre) og voksne hanndyr (1½ år og eldre).

Ved direkte misbruk av avtalen, vil bestandsplanområdet få tildelt kvoten slik at forutsetningene og intensjonene i bestandsplanen blir oppfylt.

13.0. Søknad om godkjenning av bestandsplanen:

Bestandsplanområdet Grong storvald, hjortevilt, søker med dette Grong kommune om godkjenning av bestandsplan for elg, hjort og rådyr for perioden 2020 til 2024 (se vedlagt følgebrev til bestandsplanen).

Grong

.....
sted

.....3.8.2020.....

dato

Arne Olav Aune

Arne Olav Aune

Leder i styret i Grong Storvald Hjortevilt